
GENTSE MEMORIEDAGEN: 3-4-5-6-7 AUGUSTUS

3 Augustus 1442

Ste-Colette komt te Gent aan om hier een klooster te stichten.
Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 2003 - N° 5 - pp. 336-337.

3 Augustus 1508

Dood van Raphaël de Mercatel.
Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 2002 - N° 1 - pp. 30-31.

3 Augustus 1807

Uitvoering van een doodvonnis op de Vrijdagmarkt.
Het mes van de guillotine is echter zo bot dat het hoofd slechts bij de 3e poging van de beul in de mand rolt.

3 Augustus 1807

Benoeming van Mgr. de Broglie als 19e Bisschop van Gent.
Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 2004 - N° 1 - pp. 28-41.

3 Augustus 1849

Onthulling van gedenkzuil van de Napoleonisten op het Campo Santo.

3 Augustus 1942

De nazis leggen beslag op het Lam Gods te Pau voor de persoonlijke collectie van Hitler.

3 Augustus 1950

Dood van Michel Thiery.

Hij werd geboren op 12 November 1877 als de jongste van 7 kinderen. Na de stadsscholen Begijnhof en Onderstraat ging hij studeren aan de Normaalschool waar hij in 1896 zijn diploma van onderwijzer behaalde als de eerste van zijn promotie.

Na waarnemend leerkracht geweest te zijn aan het Laurent-Instituut werd hij in 1899 benoemd tot onderwijzer in de stadsschool van de Geitestraat. Daar ontwikkelde hij een nieuwe onderwijsmethode die dichter bij de natuur stond. In de klas kwamen er bloeiende planten en zoetwatergedierte en op de speelplaats kwam er een kleine tuin met een vijvertje.

Toen de Universiteit een deel van de verzameling van het onderwijs in de dierkunde aan de Stad schonk, werd onder impuls van Schepen D'Asseler besloten deze verzameling, samen met deze van de Geitestraat, onder te brengen in een 'schoolmuseum'. Maar wanneer men zegt 'museum' moet men ook zeggen 'conservator'. Wie daarvoor aanstellen? De keuze was niet moeilijk en er bestond maar één voor de handliggende kandidaat: Michel Thiery.

In 1923 kreeg hij de opdracht een schoolmuseum met plantentuin in te richten. Hij kreeg aan zijn beschikking daarvoor een oud lokaal van een vakschool voor drukkers in het 'Straatje van Berouw'.

Een betere keus had men natuurlijk niet kunnen maken. De gedreven pionier die hij was, creëerde daar iets dat uniek was in Europa. Een dergelijk school-

museum had men in geen enkel ander land. En ook de tuin, die gelukkig nog bestaat, mag als hoogst merkwaardig beschouwd worden.

Oude Gentenaars zullen zich wellicht herinneren hoe ze éénmaal in het jaar les kregen in het schoolmuseum en dat dit toch een hele gebeurtenis was.

Op 1 September 1943 werd Michel Thiery gepensioneerd en het museum kreeg dan officieel de benaming ‘Stedelijk Schoolmuseum Michel Thiery’.

In 1965 werd begonnen met de overbrenging van het museum naar een vleugel van de gewezen St-Pietersabdij waar het in 1970 officieel geopend werd.

Alles is daar nu wel netjes, maar die speciale sfeer die hing in het Straatje van Berouw is verdwenen. En de evolutie is daar ook van dien aard dat Michel daar niet gelukkig zou mee geweest zijn.

Het ‘Stedelijk Schoolmuseum Michel Thiery’ (een naam die precies zei waarover het ging, werd ook het slachtoffer van de belachelijke manie om aan alle gevestigde waarden een nieuwe onnozele, nietszeggende naam te geven. Het heet nu KINA. Wat een fantastische vooruitgang!

Als men de dag van vandaag in Gent aan een nieuwe straat een naam moet geven, heeft men alle moeite van de wereld om met nog iets zinnigs voor de dag te komen. Men moet zijn toevlucht zoeken naar de naam van een vrouw die net niet omgekomen is in de ramp van de ‘Titanic’.

A propos, bestaat er al een Michel Thierystraat?

4 Augustus 1428

De Schepenen keuren de oprichting goed van een klooster van Ste-Clara (Arme Claren).

4 Augustus 1584

Jan van Hembyze wordt onthoofd op het Veerleplein.

Zie ‘Ghendtsche Tydinghen’ - 2004 - N° 5 - pp. 329-330.

4 Augustus 1787

De kraan aan de Lievekom wordt openbaar verkocht.

Zij was er gekomen rond 1630, maar was nu volledig voorbijgestreefd door de veel eenvoudigere ‘wippe’ aan de St-Agnetekom.

4 Augustus 1819

De eerste steen van de Universiteit in de Volderstraat wordt gelegd door Minister Falck in naam van de koning.

4 Augustus 1832

Er wordt een Beroepshof opgericht in Gent.

24 Augustus 1842

Geboorte van Edmond De Vigne.

Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 1999 - N° 6 - pp. 364.

4 Augustus 1912

Onthulling op de Singel van een gedenksteen aan Daniël Kinet.

Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 2004 - N° 5 - pp. 335-336.

4 Augustus 1922

Eerste opvoering van het 'Nieuw Spelleke van de Muide': Genoveva van Brabant.

Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 2004 - N° 6 - pp. 381-382.

5 Augustus 1529

Vrede van Cambrai.

Dit vredesverdrag, ook genoemd 'La Paix des Dames' omdat ze bewerkstelligd werd door Louise de Savoie, de moeder van François I en Magareta van Oostenrijk, de tante van Keizer Karel, werd ondertekend in de kathedraal van Cambrai.

De koning van Frankrijk verzaakt er aan nog rechten te doen gelden in Italië, hij erkent de volledige soevereiniteit van Keizer Karel over Vlaanderen en Artois. Daarentegen keert Bourgongne terug naar Frankrijk.

5 Augustus 1618

Aartshertogin Isabella schiet op de Kouter de papegaai af van de St-Jorisgilde.

5 Augustus 1677

Blijde Intrede van Mgr. Frans Van Horenbeke als Bisschop van Gent.

Hij was de 10^e in de reeks die in 1568 gestart was met Cornelis Janssen.

Zoals 8 van zijn voorgangers was hij geen geboren Gentenaar. Hij was immers een Brusselaar die in 1629 geboren werd als zoon van een advocaat bij de Raad van Vlaanderen. Op zijn 20e behaalt hij het licentiaat in beide Rechten in Leuven, 6 jaar later wordt hij priester gewijd en 3 jaar nadien is hij kanunnik van het St-Pieterskapittel te Leuven.

Wanneer Karel II, Koning van Spanje hem in 1576 benoemt tot Bisschop van Gent, was hij - zoals men dat noemde - 'Doyen de la Collégiale de St-Pierre' in Leuven.

De koning benoemde wel bisschoppen, maar deze benoemingen moesten toch nog altijd bekrachtigd worden door de Paus. Deze zag er geen graten in en bekrachtigde ze op 24 Mei 1677. Volgde dan de 'inbezitneming' op 1 Juli, de bisschopswijding op 25 Juli en - zoals gezegd - de installatie op 5 Augustus. Hij zou niet lang Bisschop van Gent zijn, want nauwelijks 17 maanden later stierf hij op 49-jarige leeftijd.

De periode waarin hij bisschop was, was nu niet precies een van de rustigste: Vlaanderen had af te rekenen met herhaalde Franse invallen en Gent werd belegerd en ingenomen door de troepen van Lodewijk XIV. Niettegenstaande deze moeilijke tijdsomstandigheden ging Mgr. Van Horenbeke verder met de uitbouw van het Nieuw Seminarie, en met 'nieuw seminarie' bedoelen wij natuurlijk niet het Seminarie op de Reep, maar wat nu gekend is als 'Klein Sint-Bavo' aan de Achtersikkel.

In die tijd werd er van een bisschop verwacht dat hij persoonlijk contact zou nemen met de parochies van zijn bisdom. Mgr. Van Horebeke heeft zich niet willen onttrekken aan deze plicht en daarbij misschien zijn eigen mogelijkheden overschat. De ene dag in Sinaai, de volgende in St-Pauwels, dan in St-Gillis, Vrasene, enz. Men beweert dat hij een koorts opdeed die veroorzaakt werd door de uitwasemingen van de moerassige grond. Zijn toestand verergerde en in Temse moest men hem de laatste sacramenten toedienen. Na een 6-tal weken was zijn toestand wat verbeterd, maar het was toch nog altijd ziek dat hij naar Gent terugkeerde, waar hij een paar maanden later zou overlijden.

5 Augustus 1799

De fameuze Du Bosch wordt gerevoqueerd.

Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 1999 - N° 3 - pp. 161-162.

5 Augustus 1875

Dood van Louis Minard.

Zie 'Ghendtsche Tydinghen' - 2003 - N° 2 - pp. 107-108.

6 Augustus 1202

Geboorte van Margareta van Constantinopel.

Zij was gedurende 35 jaar Gravin van Vlaanderen.

Men kan zich wellicht afvragen waarom een Gravin van Vlaanderen 'van Constantinopel' genoemd werd. Dit kwam omdat haar vader, Graaf Lodewijk IX, naar de kruistochten trok en aldus de bijnaam 'van Constantinopel' verwierf, een naam die overging op Margareta en op haar oudere zus Johanna.

Toen Boudewijn gedurende de kruistochten omkwam in 1205 was Johanna 5 jaar en Margareta 3 jaar. De Koning van Frankrijk liet de 2 kinderen ontvoeren uit het Gravensteen en opbrengen aan het Franse Hof.

Toen Johanna 12 jaar was werd zij uitgehuwd aan Ferrand van Portugal, Margareta werd uitgehuwd toen ze 10 jaar was aan Bouchard d'Avesnes, die de Koning aangesteld had om de graafschappen Vlaanderen en Henegouwen te besturen tot aan de meerderjarigheid van Johanna. Wij laten Johanna buiten beschouwing en zullen het verder hebben over Margareta.

Wat kan er terechtkomen van een huwelijk tussen een kind van 10 jaar en een oudere man?

Niet veel goeds natuurlijk. Ook hier niet. Als ze 19 jaar is verlaat ze haar verfoeide man; het huwelijk werd trouwens vernietigd door de Paus. Ze hertrouwt 2 jaar later met Guillaume, Heer van Dampierre. Wanneer zij in 1243 haar zuster Johanna opvolgt als Gravin van Vlaanderen is zij reeds weduwe.

En nu beginnen de moeilijkheden. Van haar eerste man had ze verscheidene zonen die ze nooit heeft kunnen uitstaan. Maar zij had ook zonen van haar 2^e man en tussen beide geslachten ontstaat er een oorlog voor de erfenis van de graafschappen. Tenslotte beslist de Koning van Frankrijk: de d'Avesnes krijgen Henegouwen en de Dampierres Vlaanderen.

Aanvankelijk kwam Margareta goed overeen met Gent dat toen bestuurd werd

Margareta van Constantinopel 1202-1280

door het College der XXXIX. Zij kreeg een geschenk van 2.000 pond en bepaalde schulden van haar zoon werden door de Stad betaald. Deze gestes legden geen windeieren want Gent kon aanzienlijk uitbreiden wegens het feit dat ze bereid was een aantal van haar gronden aan de Stad te verkopen, waaronder de Muide, Overschelde en de Brugse Poort.

Deze goede verhoudingen bleven evenwel niet duren. Het patriciërscollege voerde een tiranniek beleid, maakte zich schuldig aan flagrant machtsmisbruik, stelde zich zelf boven de wet en beschouwde het volk als lijfeigenen. Dit kon niet blijven duren. De bevolking was de misbruiken en de onrechtvaardigheden van de Schepenen grondig beu en in 1275 kwam er een grote volksvergadering waarop ook de Gravin aanwezig was. Wat ze daar hoorde was een voldoende reden om haar het College der XXXIX te doen afschaffen. De Koning van Frankrijk zou het enkele jaren later wel weer aan de macht brengen, maar dat is dan weer een andere historie.

Margareta van Constantinopel stierf op 10 Februari 1280, maar had 2 jaar voordien het bestuur van het Graafschap volledig overgelaten aan haar zoon Gwijde van Dampierre.

6 Augustus 1444

De nieuwe klok Bertolf wordt voor de eerste maal geluid.

Zij was de dag-, werk- en avondklok die de Stad kocht van de Abt van de St-Pietersabdij. Zij woog 4.100 pond.

Ze bezat een hele serie andere namen: Smedeklok, Noenklok, Eenklok, Poortklok, Halfvastenklok.

Van het begin af deugde ze niet en de Abt van St-Pieters zal wel geweten hebben wat hij deed met ze te verkopen. Zij werd niet minder dan 9 maal hergooten, een eerste keer in 1482. Ze werd toen herdoopt in Philip.

Ze barstte in 1572.

6 Augustus 1814

De Engelse delegatie (Amerikaans-Engels Vredesverdrag) komt te Gent aan en stapt af in 'De Gouden Leeuw'. Enkele dagen later verhuisde ze naar de 'Chartreuzen'.

6 Augustus 1846

Stichting door Willem Rogghé van het Willemsgenootschap.

De naam van deze liberale koormaatschappij kwam van Prudens Van Duyse. De vergaderingen gingen door in de 'Café de la Nation' bij de Walpoortbrug, later in de Belgradostraat.

Het luisterde o.m. de toneelvoorstellingen van 'De Fonteyne' op. Er werd uitsluitend Vlaamse koorzang vertolkt.

In 1875 telde het genootschap een 125-tal leden. Het werd ontbonden in 1895.

6 Augustus 1872

Stichting van 'Les Orphéons gantois'.

Het was een Franstalig, liberaal koorgezelschap. Zijn leuze was 'Endurer pour durer'.

Aanvankelijk werd er vergaderd in de 'Salon du Passage' in de Glazen Straat 22. Later gingen de repetities door in de 'Valentino'.

Er waren een 60-tal leden. De dirigent was L. Timmerman.

Tijdens de carnavaldagen deden de leden aan liefdadigheid. In 1880 waren ze uitgedost als Zoeloes en deden een rondgang van 7 uren waarbij er gezongen werd in 12 belangrijke burgercafés.

7 Augustus 1479

De Slag van Guinegate. Ook nog Enguinegatte. (Nabij St-Omer).

Het ging tussen de troepen van Louis XI en deze van Maximiliaan van Oostenrijk. Aan beide zijden vielen ongeveer 9.000 doden, maar tenslotte behaalde Maximiliaan de overwinning.

Het Franse leger werd aangevoerd door de Maréchal de Crèvecoeur, Maximiliaan beschikte over 20.000 man, waaronder de gemeentelijke milities aangevoerd door Jan van Dadizele die op het slagveld tot ridder geslagen werd.

7 Augustus 1795

4000 Franse soldaten, komende van Brussel, arriveren in Gent.

Zij brengen hier, deels bij de burgers, de nacht door.

7 Augustus 1797

Geboorte van Jean-François Lemaire.

Weer een typisch voorbeeld van een van die vele Gentenaars die nu totaal vergeten zijn en die gedurende hun leven heel wat bekendheid en waardering genoten.

Hij volgde Middelbaar Onderwijs aan het Koninklijk College op de Ottogracht.

Op zijn 21ste wordt hij benoemd tot leraar aan het College waar hij enkele jaren voordien nog student was. Hij geeft er de cursus Elementaire Wiskunde, de cursus Hogere Wiskunde wordt gegeven door zijn beroemde stadsgenoot Adolphe Quetelet.

Dit belet hem niet verder te studeren aan de zo pas opgerichte Universiteit waar hij in 1819 een gouden medaille ontvangt voor zijn antwoord op een botanische vraag.

Twee jaar later behaalt hij zijn diploma van Dr. in de Wis- en Natuurkunde met een thesis over de oplossing van differentiaalvergelijkingen. Hetzelfde jaar wordt hij benoemd tot leraar aan het Atheneum van Doornik waar hij belast wordt met de methodiek van het wiskundeonderwijs.

In deze periode blijft hij samenwerken met Quetelet aan wie hij statistisch materiaal levert betreffende de demografische evolutie in Doornik.

In 1826 wordt hier aan de Universiteit de 'School voor Kunsten en Ambachten' gesticht.

In deze school, die later zou uitgroeien tot de Nijverheidsschool, werd een nieuwe leergang opgericht, nl. het 'Onderwijs in de Scheikunde en Werktuigkunde toegepast op de nuttige Kunsten.' Dit onderwijs dat gratis en publiek is, was vooral bedoeld voor fabrikanten, maar kende tevens een groot succes bij meestergasten en bekwame werklieden. Er werden 2 Professoren benoemd: Bergsma voor de Toegepaste Scheikunde en Lemaire voor de Toegepaste Werktuigkunde.

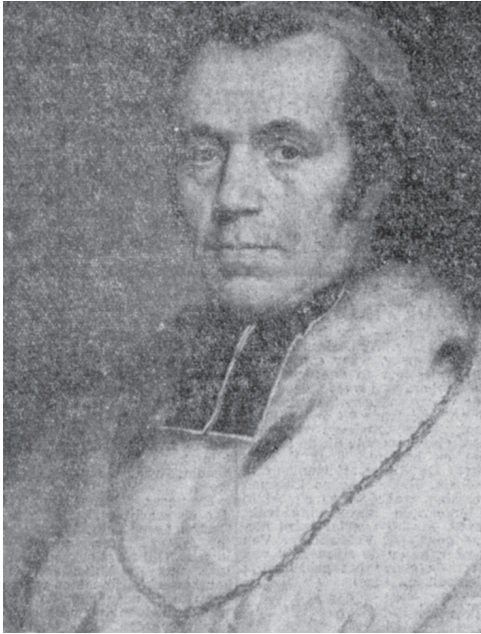
In de 'Wegwyzer van de Stad Gent' kunnen we lezen: "Den hoogleeraar Lemaire geeft in zijn gehoorzaal in het paleys der hoogeschool openbare lessen, te weten: des maendags over de op de Kunsten en Ambachten toegepaste Meetkunde, en die woensdags en vrydags over de Practische Werktuigkunde, beginnende dezelve lessen ten zeven uren des avonds."

Daarenboven werd Lemaire ook belast met de cursussen Meetkunde, Perspectief en Optica aan de Academie.

Na de Omwenteling van 1830 mocht alleen Luik haar Faculteit Wis- en Natuurkunde behouden en Lemaire werd naar daar overgeplaatst. Hij zou er trouwens in 1838 de Rector van worden.

Hij stierf op 31 Oktober 1852 te Geeraardsbergen, nauwelijks 55 jaar oud.

7 Augustus 1838

Mgr. Jean-François Van de Velde 1779-1838

Dood van Mgr. Jean-François Van de Velde.

Deze 20^e Bisschop van Gent werd geboren te Boom op 8 September 1779.

Deze theoloog en gewezen Rector van de Leuvense Universiteit werd afgezet door Jozef II. Vervolgd door de Franse Republikeinen vluchtte hij naar Holland, later naar Duitsland. Hij kwam hier terug na het Concordaat en werd theologisch raadgever van Mgr. de Broglie.

Hij werd benoemd tot Bisschop van Gent op 18 Mei 1829 en als dusdanig gewijd op 8 November 1829. Pieter Van Hanselaere maakte een schilderij van zijn wijding als Bisschop.

7 Augustus 1882

De Gemeenteraad keurt het Zollikofer-DeVigneplan goed met 18 stemmen voor en 6 tegen.

7 Augustus 1905

Geestdriftig onthaal in Gent van de 'Melomanen' die de dag voordien de Eerste Prijs behaald hadden in het Internationaal Zangtornooi te Verviers.

Hugo Collumbien